

nemlig i Reglen vil være umuligt at oplyse dette paa en tilfredsstillende Maade. Vi gjorde det simpelthen saaledes, at vi toge Præstens Optegnelser og lagde dem til Grund. Vi antog, at de vare nogenlunde paalidelige; men vi havde ikke mindste Sikkerhed derfor, og Hovedgrunden, hvorfor vi gik ind derpaa, var, at vi saae, at Sognet kunde være tjent dermed, men her staae vi jo ligeoverfor Staten; og nu er det Spørgsmaalet, om Statskassen kan være tjent dermed. Hvor forskjellig Mening man end kan have om Anvendelsen af Tienden, er man jo dog enig om, at Staten bør raade over den, og i Almindelighed vil Staten ikke kunne være tjent med en saadan Fremgangsmaade; men dertil kommer jo, at det kan være meget sandsynligt, at der kan være Præster, som ingen Optegnelser, i alt Fald ingen paalidelige, have over Tiendens Beløb, der kan være forfømmelige. Præster, og det har jo ikke engang været pålagt dem som nogen Pligt, at de skulde have Optegnelser. Man har altsaa ingenlunde Sikkerhed for, at man kan faae disse Optegnelser; men selv om man havde dem, saa kunne de tidt være til ingen Nytte, idet der kun er oplyst, at der er ydet saa og saamange Traver eller Kjørver, men hvormeget der er kommet ud deraf, det skulde man vide, naar det skulde fastsættes i Skjæppemaal, og dernæst er der jo i alt Fald den Omstændighed, at saaledes som der nu her er Tale om, saa bliver man nødt til — jeg har idetmindste ikke forstaaet Uendringforslaget anderledes — at ligne det paa hver enkelt Beboer, efter hvad han havde ydet i de sidste 10 Aar; men foretog man Tiende-Udsættelsen derefter, saa er jeg overbevist om, at man i selve Sognene vil være i høi Grad utilfreds dermed; thi det vilde blive et saa ulige Forhold imellem de enkelte Beboeres Udsættelse, at det med god Grund maatte siges at være fuldstændig uretfærdigt. Det ligger jo i Sagens Natur, at naar en Præst skal forhandle med Beboerne om Tiendebetjeningen, saa er der nogle Beboere, som forstaae bedre at tale med ham og opnaae en billigere Accord end andre; der er nogle, som bære meget langt borte, og som Præsten temmelig vanskeligt kan controlere, og som han derfor

er tilfreds med at faae et forholdsvis ringere Beløb af, medens der kan være andre, som bære ham lige under Dinene, saa at han meget nøie kan paasee, hvormeget de avle, og af hvem han forlanger til det Yderste, hvad han er berettiget til. Fremdeles kan der være Nogle, hvem Præsten kan være villig til maaskee endog ganske at eftergive, hvad de skulde yde og Andre, som han ikke vil vise nogenlunde Overbærenhed, kort sagt, man er inde paa et saadant Omraade af Tilfældigheder, at det efter min Overbevisning paa ingen Maade gaaer an at lægge dette til Grund for en Skat, der skulde være, man kan vel sige, til evige Tider. Skulde man bruge disse 10 Aars Gjennemsnit, saa seer jeg ikke rettere, end at man maatte gaae den samme Vej, som vi den Gang gik, nemlig at fastsætte Beløbet for hele Sognet og bagefter fordele det paa de enkelte Beboere efter den nye Matrikel; man har faaet, som jo vel i Almindelighed maa være svarende til de virkelige Forhold. Jeg kan forstaae, at man, naar man som paa Wro har haft Auctioner i alle disse Aar, da kan faae en nogenlunde bestemt og rigtig Fortegnelse over, hvad der er ydet, men det ærede Medlem for Wro (Steenstrup) erklærede selv, at det vilde være for strengt mod Beboerne. Naar man altsaa ikke kan bruge det der, saa kan man endnu langt mindre bruge det, man har paa andre Steder; der vilde det blive altfor mildt for Beboerne og altfor meget til Skade for Staten. Jeg kan ikke see rettere, end at der, efterat vi i 1866 have givet en Lov om Incorporationsforholdene, ikke kan være Spørgsmaal om Andet end, at Kongerigets Lovgivning nu er gjældende i disse Forhold, og jeg kan ikke see, at vedkommende Egne kunne have Grund til at beklage sig over, at man i den Henseende behandler dem sammen med den øvrige Deel af Riget. Det er maaskee muligt, at der kan være Noget i det, som det ærede Medlem for Wro bemærkede, at man, naar man i den Henseende vilde behandle dem lige, nemlig at tage Tiende efter Jordernes nuværende Bonitet, man da ogsaa burde give dem lige Ret med Hensyn til det andet Forhold, nemlig at de ikke skulde yde Tiende af Andet end det,